

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА (РОЗДІЛ ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА)»**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **Медицина**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 40**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **V**
Семестр(и): **IX (осінній), X (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **1,67 кредитів ECTS (50 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **анатомія людини, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика медицини тощо**

Кафедра/підрозділ: **кафедра внутрішньої медицини №1, пр. Л. Малої, 2А, Харків, Харківська область, 61039, 1 поверх**

Керівник освітнього компонента: **проф. Железнякова Н.М.**

email: nm.zhelezniakova@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6666>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Виробнича лікарська практика, розділ «Внутрішня медицина» для студентів 5 курсу передбачає ознайомлення здобувачів освіти з основними принципами та особливостями роботи в амбулаторних умовах і придбання та удосконалення ними практичних навичок роботи в різних відділеннях поліклініки. В якості баз виробничої практики виступають дорослі та дитячі поліклініки, поліклінічні відділення районних і міських лікарень.

МЕТА КУРСУ: закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні внутрішньої медицини (обстеження хворого, встановлення діагнозу, призначення лікування, профілактика) і подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи й умовами роботи лікаря в поліклініці, а також закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки з позиції доказової медицини у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.
- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних

та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

- Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
- Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
- Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у тому числі міжнародними, заснованими на принципах доказової медицини; у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організовувати проведення профілактичних щеплень за календарем.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану

пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (10 год.):

1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в амбулаторних умовах, ознайомлення з веденням медичної документації.
2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення поліклініки
3. Робота у терапевтичному кабінеті поліклініки.
4. Робота в кабінеті функціональної діагностики
5. Робота у фізіотерапевтичному кабінеті
6. Робота в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці. Диференційований залік

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Робота у терапевтичному кабінеті поліклініки. Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, оцінка їх результатів. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого.
2. Робота в кабінеті функціональної діагностики. Аналіз ЕКГ при інфаркті міокарда, порушенні ритму та провідності серця; участь в ехокардіографічному дослідженні та його клінічна інтерпретація. Аналіз даних комп'ютерної томографії, рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастроудоденоскопії, колоноскопії, проби з дозованим фізичним навантаженням, променевого дослідження сечовидільної системи, черепу, кісток та суглобів, органів черевної порожнини.
3. Робота у фізіотерапевтичному кабінеті. Участь у проведенні процедур – електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, височастотної

електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування та інші.

4. Робота в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці. Огляд хворого, визначення провідних синдромів при невідкладних станах. Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних станах: гостра серцева недостатність, гіпертонічний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, синдром МЕС, тромбоемболія легеневої артерії, гостра ниркова недостатність та інші.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: практичні заняття, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта, робота в симуляційному центрі, курація пацієнтів, комп'ютерні тести, проведення лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми навчальної дисципліни та підсумкового заняття студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий бал за (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицями. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Свінцицький А.С., Гаєвські П. - Практична Медицина 2018—1632 с
2. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії: підручник / за ред. Н. Бограновської, І. Кальонової – Університетська книга, 2020. – 328 с.
3. Функціональна діагностика: національний підручник / за ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця; 2 видання – К., «Четверта хвиля», 2021. – 784 с.
4. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб: у двох частинах : навчальний посібник / Л. Н. Приступа [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступа ; Сум. держ. ун-т МОН України. - Суми :СумДУ, 2017.

Допоміжна

1. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2017. Т. 2. 432 с., іл., табл.; 4.
2. Діагностика, лікування та профілактика основних кардіологічних захворювань: навчальний посібник для студентів V курсу медичних ВНЗ IV рівня акредитації/ За ред. П. Г. Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім.В. Н. Каразіна, 2021. – 264с.
3. Діагностика, лікування та профілактика основних хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини: навчальний посібник для студентів V курсу медичних ВНЗ IV рівня акредитації / За ред. П. Г. Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. - 256 с.
4. Ендокринологія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / П. М. Боднар [та ін.]; за ред. П. М. Боднара ; Нац. АМН України. - 4-те вид., оновл. та допов. - Вінниця : Нова Кн., 2017. - 449 с.
5. Хемптон Д., Хемптон Д., Основи ЕКГ – The EKG Made Easy: 9-е видання (Дві мови), К., «Медицина», 2020 – 234 с.
6. **Медичні журнали:** “Доктор”, “Мистецтво лікування”, “Медицина світу”, “Лікарська справа”, “Ліки України”, “Український кардіологічний журнал”, “Український терапевтичний журнал”, “Український ревматологічний журнал”, “Український медичний часопис”, “Acta Medica Leopoliensia”, “Science”, “Therapia”.
7. Репозитарій ХНМУ (<http://repo.knmu.edu.ua/>) та бібліотека ХНМУ (<http://libr.knmu.edu.ua/>)

Зав. кафедри
внутрішньої медицини №1

Наталя ЖЕЛЕЗНЯКОВА